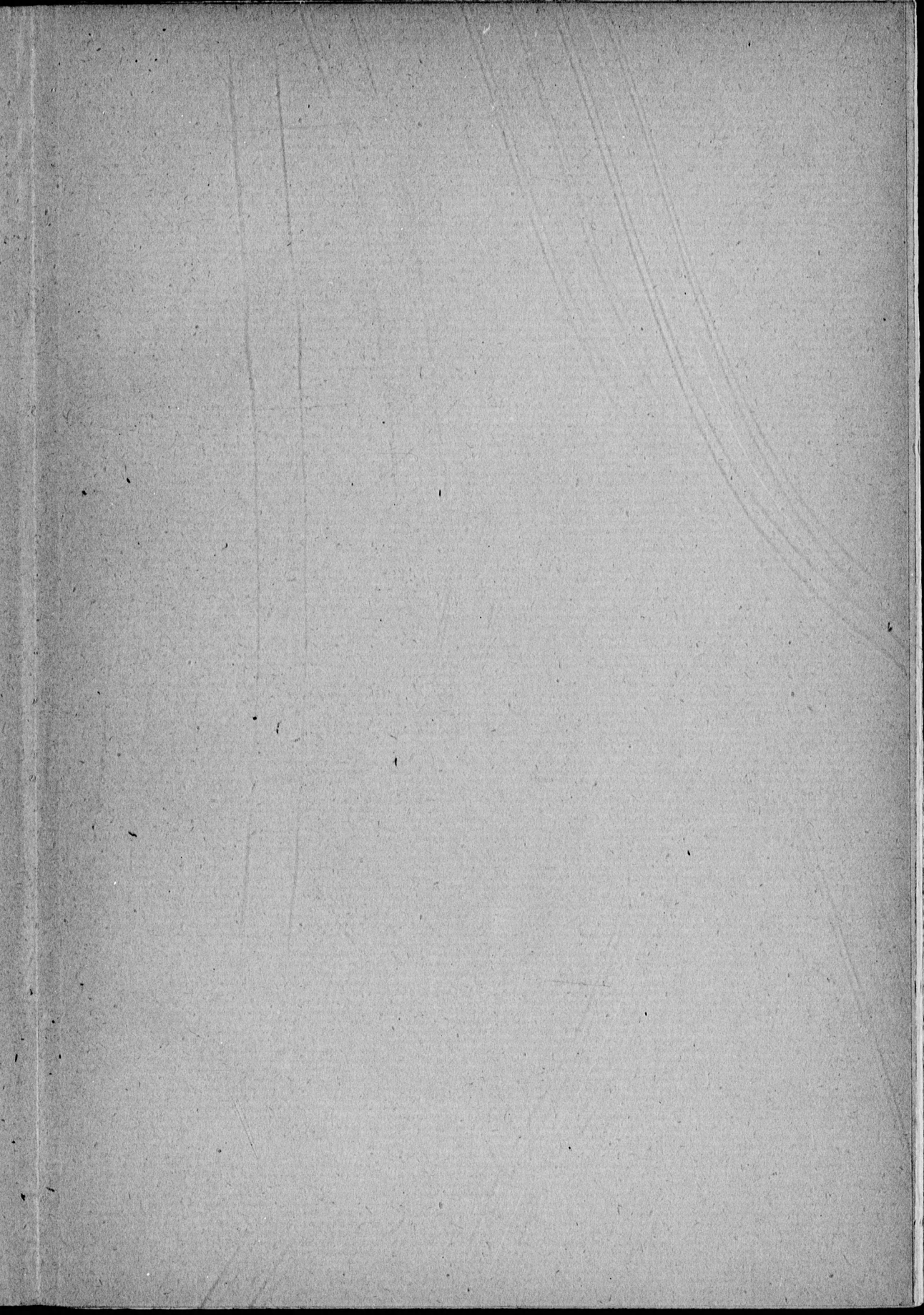

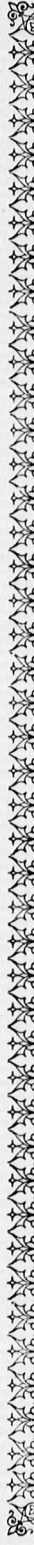
Nederl.
qu. 1
280

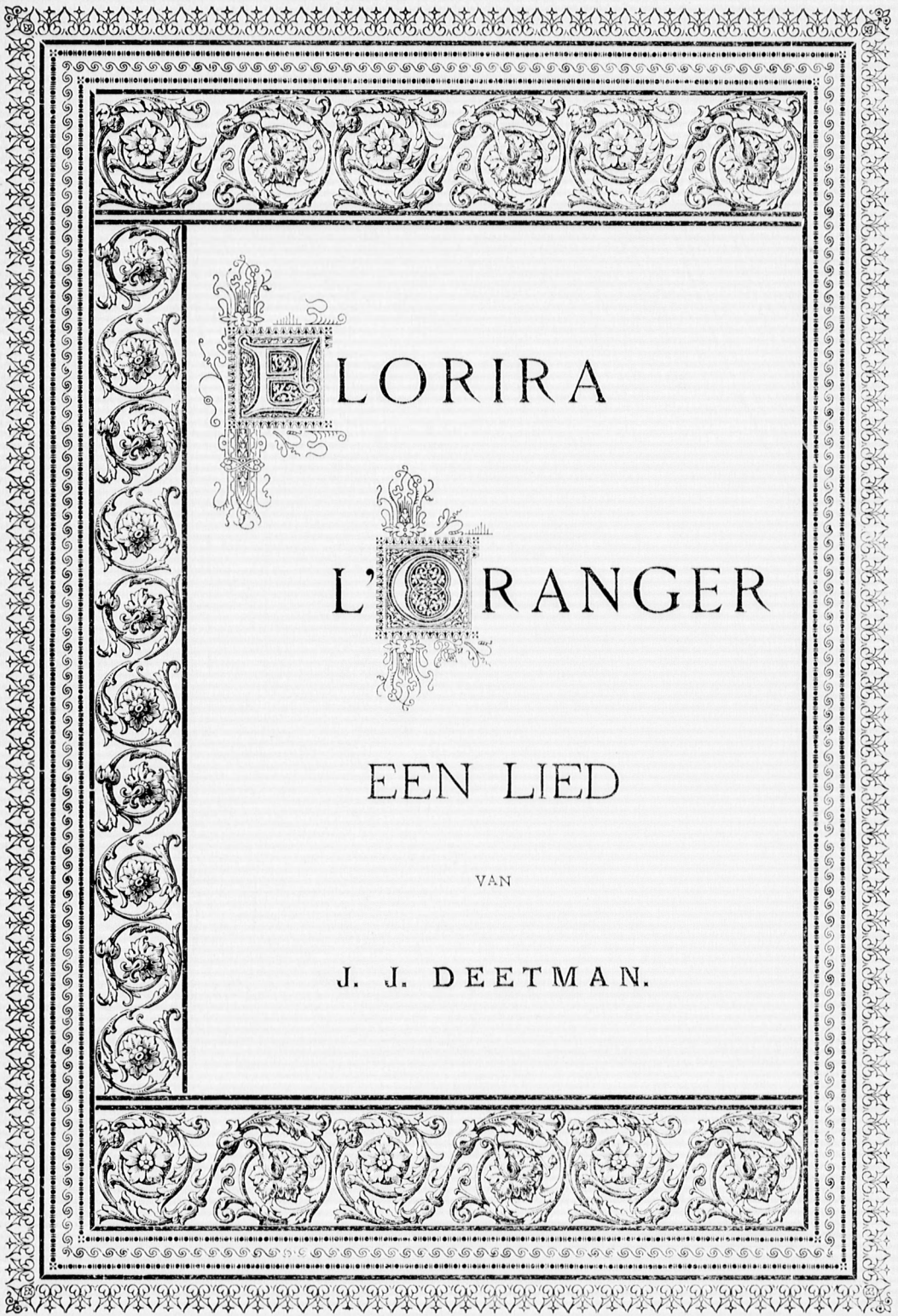
Nederl.

qu.

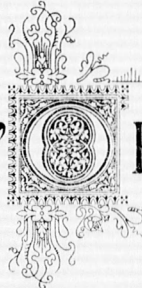
280

LORIRA

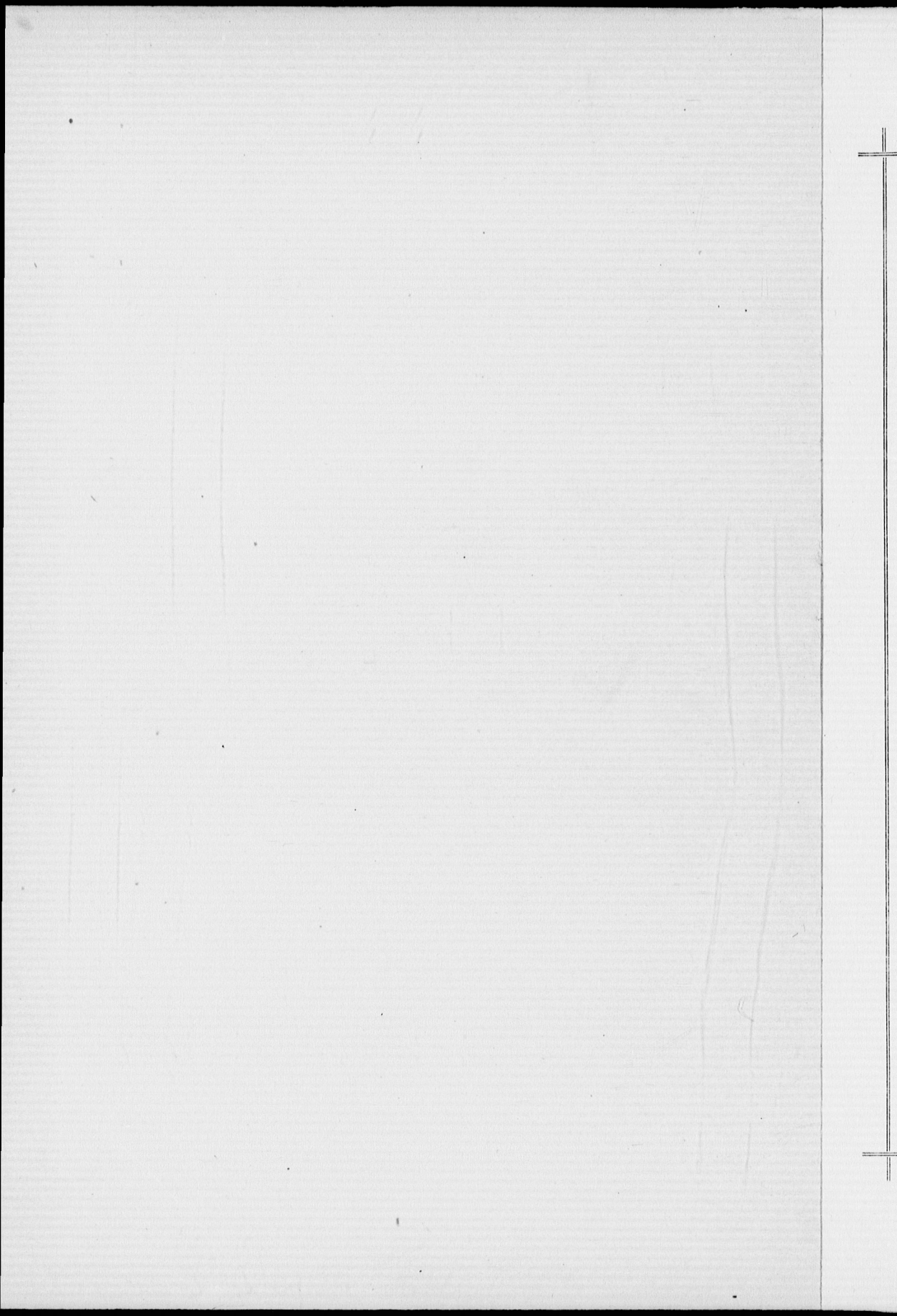

L'ORANGER

EEN LIED

VAN

J. J. DEETMAN.

Ned. gu. 200'

LORIRA

L'RANGER

EEN LIED

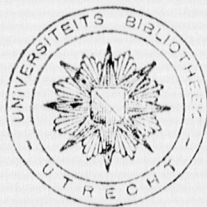
VAN

J. J. DEETMAN.

H. HONIG.

UTRECHT — 1892.

ZUID-HOLL. BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ, DEN HAAG.

Zij komt, onze eerste Koninginne,
Oranjes jongste spruit,
Rol nu, Oud-Hollands vlag! van hut en tempelinne,
Uw banen lustig wapp'rend, uit!

En gij, geliefde Oranjewimpel,
Des Driekleurs schoonste sier!
Als in den ouden tijd, nog zonder smet of rimpel,
Waai uit, met golving, trotsch en fier!

Zij komt! Wij willen haar begroeten,
Met vorst'lijk eerbetoen!
Haar met den Riddereed, van houw en trouw begroeten:
't Bereidt, mijn Volk! U 't heerlijkst loon!

Hier gaan wij nog in de oude sporen;
Doen aan 't gezwets niet mee,
Dat ondank, ongeloof en domheid driest doen hooren:
De vrijheid woont hier met den vreê.

Zij komt, het eigen bloed in de ad'ren,
Dat eens door 't kloekst geslacht,
De stoutste heldenrij, de meest doorluchte vad'ren,
Voor ons ten offer werd gebracht!

Ziet, Flora's bonte bloemenregen
Siert, tusschen 't weeld'rigst groen
Van 't donzig grastapijt, en hof en veld en wegen,
Des dorpers haag en stadsplantsoen.

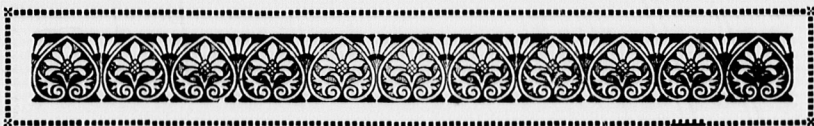
Ja, Flora zelf, — met milde handen
Biedt ze ons haar pronksieraad,
Treedt toe, bindt saam tot zuil en bogen en guirlanden
Zij weeft ons 't kostlijkst feestgewaad!

Laat nu, laat nu, langs gracht en wallen
Op hoogen jubeltoon
Het lied voor Vaderland en Koninginne schallen,
Luid, krachtig, vol en schoon!

Laat nu weer 't oud Wilhelmus hooren!
Het is en blijft ons lied!
Totdat uit nieuwen druk een nieuw ook wordt geboren,
Tot zoolang zwijgt het oude niet!

Wilhelmus van Nassouwen!

De Dillenburgsche held,
's Lands leidsman en vertrouwen
Ter raadzaal en te veld.
De denker, ziener, zwijger,
Der staten hoofd en hand,
De nooit versaagde krijger,
De redder van het land.

Wilhelmus van Nassouwe,
Trots bitt'ren schimp en smaad
De tot den dood getrouwe,
Grondvester van den staat.
Kampvechter tegen Spanje
In 't barnen van 't gevaar,
De Prinse van Oranje, —
De . . . Delftsche martelaar!

Wat is er niet geleden,
Naar ziel en lichaam bei!
Gestreden en — gebeden
Om d' enk'len eernaam „Vrij!”
Hij was het. 't Ons te maken,
Uit harde Slavernij
Ons weerloos volk te slaken,
Daarvoor ontgloeide Hij.

Daarvoor heeft hij zijn krachten,
Daarvoor zijn have en schat,
Bij dagen en bij nachten
Zijn ruste veil gehad.
Daarvoor trok hij den degen!
Trok hij, met riddermoed
Den sluwen vijand tegen,
Daarvoor gaf hij zijn bloed.

En dan . . . zijn oudere broeder,
Onze edele Graaf JOHAN!
Zijn helper, trooster, hoeder;
In tijd van nood „de” man
Die, van het vijftal de oudste,
Der and'ren steun en stut,
In 't hand'len licht de stoutste,
Zich gansch heeft uitgeschud.

Die pronk — en lustwaranden,
En vorstelijke pracht,
Die met gereede handen
Zijn goud ten offer bracht.
De schrandre Uniestichter,
Die . . . tot gebrek verviel.
Hij, Willems zaakverrichter
Van Neerland zaak de ziel.

Graaf ADOLF! Hij, gebleven
In Friesland, vol van moed,
Hij heeft het eerst gegeven
Zijn edel heldenbloed.
Nauw zes-en-twintig jaren
Toen hij voor Neerland streed,
Is hij ten krijg gevaren
Op d' eersten oorlogskreet.

Hij zelf heeft zijnen dapp'ren
Den weg des roems bereid:
Zijn pluimbos zag men wapp'ren
In 't heetste van den strijd.
Hij, 't ridderzwaard getrokken,
Viel 't eerst den vijand aan, —
Bracht koen en onverschrokken
Diens legermacht tot staan.

Maar, die 't geweld trotseerde
Van Alva's woedend heer,
En overmocht, — hij keerde
Niet als verwinnaar weer:
„Graaf Adolf is gebleven
„In Friesland in den slag.
„Zijn ziel, in 't eeuwig leven,
„Verwacht den jongsten dag.”

En LODEWIJK en HENDRIK,
Al even stout en groot, —
Ja, Lodewijk en Hendrik,
De tweeling in den dood!
't Was of met dubb'le slagen
Des Hoogsten hand ons sloeg;
Of nooit het licht zou dagen,
Waar 't zuchtend volk om vroeg.

Edel vijftal! Neen, we aanbidden
U in uwe grootheid niet,
Maar, als ons uw schimmen nad'ren,
Ruischt er in ons hart een lied!
Dankbaar knielen wij dan neder
bij het Delftsche praalgesticht,
Starend op uw stout volharden,
dat vaak wond'ren heeft verricht;
't Meest op uw standvast vertrouwen,
ook in 't allerhachlijkst lot,
Op den Vorst van alle vorsten,
op een alles machtig God.

Moge dat de grondtoon worden
van het leven, dat u wacht;

Ook U wacht met zang en zorge,
jongste spruit uit 't oud geslacht!
Bloemknop onzer stille Hope,
als ge straks zult opengaan,
Laat de wortel van uw leven
dan in goede aarde staan!
Immers, ook het kleinste bloemke
tiert het best in eigen grond,
Gij dus — in dezelfde aarde,
waar de Oranjestam in stond,
Neen, ons hart vervult geen vreeze!
Mist ge ook al uw Vader vroeg,
God liet in de trouwste moeder,
U, lief Kind! meer dan genoeg.
Druk haar voetstap, volg haar wenken,
dan maakt G'u straks Neerlands Kroon
Om uw deugden dubbel waardig,
Staat ze U meer dan dubbel schoon.
Dan zult gij een volk regeeren,
dat U mint, — dat voor U leeft....

Doch, wat nieuwe groep van helden,
die thans om u henen zweeft?

Daar is „MOURING”, die de „Schepen
„Van de Zevenlandsche buurt,
„Veertig jaren onbegrepen,
„Onbekrompen heeft gestuurd!
„Mouring, die ze door de baren
„Van zoo menig tegentij
„Voor den wind heeft leeren varen,
„Al en was 't maar wind op zij.”

Gij dus, die aan Nieuwpoorts stranden
Spanjes sidd'rend heir deedt vliën!
Ja, de Zuider-Nederlanden
Hebben U het grootst gezien
En de Vlaamsche Noordzeeduinen
Schudden, — Ridder zonder blaam! —
Schudden nog hun heuvelkruinen
Bij het noemen van uw naam!

Gij dus, die het vrijgestreden
Duurgekocht Gemeenebest
Met een muur van sterke steden,
Met een ring van vest' aan vest!
Als omheindet tegen 't woeden
Van Albertus' legerschaar
En den Staat hebt willen hoeden
Tegen meer dan één gevaar.

Gij dus, Onvermoeid Bevechter
Van wie driest hem nad'ren dorst!
Stout Verweerder, Twistbeslechter,
Schoon 't vaak woelde in eigen borst.
Wat gij met uw kracht, uw gaven
Voor ons volk eens hebt gedaan,
Doet U onder Hollands braven
Steeds in de eerste rijen staan.

In de eerste rijen, naast uw broeder
En volg'ling op de gloriebaan,
Als gij, der Staten steun en hoeder
Niet minder groot door heldendaan
Naast FRED'RIK HENDRIK, Stout bespringer
Van Spanjes trotsche legermacht
Ontzachtlijk Veldheer, Stedendwinger!
Spinola's arm te sterk in kracht.

Die in het langst van 't hachlijk strijden,
Zijn grootste wondren heeft verricht!
Schoon vaak miskend — toch voort bleef schrijden:
Dat tuigt den Bosch, — dat 't sterk Maastricht!
Den Bosch, dat tweemaal opzag breken
Der Staten heir na kloek verzet, —
Voor zijn volharding is 't bezwaken
En . . . Holland werd op nieuw gered.

Helaas! hem was het niet beschoren
Tezien den lang verbeiden dag,
Waarop zijn volk, verjongd, herboren,
Zich vrij en onafhank'lijk zag.
Zijn volk, dat onder vreugd en smarte,
Dat onder voorspoed, onder leed,
Hij droeg als aan zijn vorst'lijk harte,
Dat nooit vergat, wat hij het deed.

Dien heilstond zag de TWEEDE WILLEM dagen,
Hij blikte 't eerst een held'ren hemel aan!
De Nieuwe Dag verjoeg de wolkenlagen, —
De vrijheidszon bescheen ons uit haar baan,
Het dwangjuk brak. Des dwinglands ijs'ren roede
Ontviel zijn hand. En in der volken rij
Stond Neerland — schoon getuchtigd tot den bloede, —
Nu jeugdig fier, van elk geacht en vrij!

Maar neen: die rust kon zijn hart niet bekoren:
Het voelde een trek naar 't woelig oorlogsveld!
De krijgsschalmei, — de gouden riddersporen,
't Rumoer des strijds, en d' eere naam van held, —
Dàt, dat was schoon! Helaas, geen zwaarden klonken;
't Kanonvuur zweeg: Hem bleef de glans ontzeid
Des Roems, waarin zijn Vad'ren eenmaal blonken, —
Het bed van Eer — het werd hem niet gespreid!

Toch was hij groot — had hij 't slechts kunnen toonen,
Toch was hij groot, hoe ook verblinde nijd,
Partij — en Staatsbelang om strijd hem durfden hoonen, —
Toch was hij groot, *te* groot licht voor *zijn* tijd.
Zijn tegenstander zelf, heeft, 't meest welsprekend,
Zijn ed'len geest, die slechts . . . . . geleden heeft,
In 't ééne woord naar waarheid ons geteekend:
„ *Hij, van de Oranjes 't grootst, — heeft slechts te kort geleefd*”.

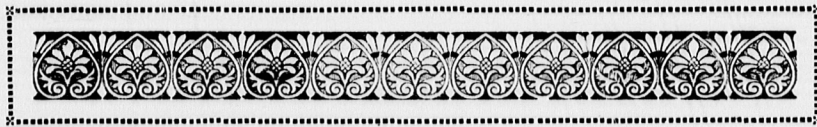

Zestienhonderd acht-en-veertig;
Neerland hoog van moed!
Vier-en-twintig jaren later:
Bitt're tegenspoed,
Zestienhonderd acht-en-veertig;
Neerland groot en vrij!
Vier-en-twintig jaren later:
Nieuwe dwinglandij.
Neen, nu was het schrikkelijk monster,
Geen Castiliaan, —
Naderbij gluurde ons het loerend
Oog des roofdiërs aan.
Uit het machtig Frankrijk dreigde
De alveroveraar, —
Ja, van alle, alle zijden
Grijnste 't bangst gevaar.

En de Leeuw, die Neerlands erve
Vrijen moest voor wee, —
Lag te domm'len in het duinzand,
't Lodd'rig oog.... naar zee!
't Staal, dat tegen Lod'wijks scharen
Ons beschutten moest
't Hing sinds vele, vele jaren
In de schêe verroest.
't Vestingbolwerk onzer grenzen,
Eens ons sterkst verweer
Tegen meer dan eenen vijand,
Lag in puin ter neer.
En 't geslacht der oude helden,
Hollands ridderschap?
Ach! De stoutste harten beefden,
d' Armen hingen slap.

En toch .... volle veertig jaren
Werd zijn macht bestrêen,
Schoon de duurgekochte vrijheid
Vaak ook hoop'loos scheen.
Driemaal werd zij fel besprongen
Door het snoodst geweld, —
Driemaal werd het, met Gods hulpe,
Paal en perk gesteld.

En wie was in de onspoedsure
d' Arm daar God door streed;
Door wien in het zorgvolst kampen
Hij zijn wond'ren deed?
't Was der Nassaus DERDE WILLEM
Door wiens geest en kracht
Onze God in zijne ontferming
Hulp heeft aangebracht.

Dat waart gij, der Staten schutsheer!
Onzer helden kloekste held!
Dat waart gij, Europa's wonder!
Meester op het groote veld!
Gij hebt Frankrijks trotschen Koning
Steeds doorzien, en . . . . mat gezet,
Gij, de zeven Unielanden,
Heel een werelddeel gered.
Ja, Europa stond bewondrend
Uwe stoutheid aan te zien!
Heel Europa kwam bewondrend
Zijner volken hulde U biën!
En 't ontredderd Groot Brittanje
Bood U zelfs zijn Koningskroon!
Dat waart gij, o Derde Willem!
Onzes Tweeden groote Zoon!

Dag van algemeene ontroering,
    Toen de droeve tijding kwam,
Dat, nog in de kracht der jaren
    U de dood ons plots ontnam,
Maar, al moest gij 't perk verlaten
    Van Europa's worstelstrijd,
Toen ten derde maal de vijand
    Zich ten kamp had toebereid, —
Ramillies en Oudenaarden,
    't Onvergeetlijk Malplaquet
Tuigden van uw veldheersgaven:
    't Spel was door U opgezet.
Van uw blik, bereek'ning, doorzicht,
    Van uw geest, zoo groot als sterk!
Het behoud van Neerlands vrijheid
    Was uw glorie — was uw werk!

O wiss'lend lot van vorsten en van volken,
    De baar gelijk der groote wereldzee;
Naar d' afgrond nu — straks reikend tot de wolken, —
    Des morgens blijde lof, — des avonds grievend wee.

„Hoe hoog in macht, toch machteloos,” —
    't Gold onzen eersten erfstadhouder:

Zijn krachten klein, — zijn dagen boos,
En — reuzenarbeid voor zijn al te zwakken schouder.

Wel leek het schoon,
Uitbundig was het vreugdbetoon,
Toen VIERDEN WILLEM, Friso's zoon,
Toen hem en zijn geslacht
De hoogste macht
In stad en land werd opgedragen.
De oorlogsfakkelt was gebluscht,
't Zong al van leven, vrede, lust:
Er scheen een gouden eeuw te dagen!
Helaas! Maar al te ras
Bleek, dat het louter schijnschoon was:
Daar school een adder onder 't gras,
En 't lachend morgen
Brak aan met zuchten, strijd en zorgen:

Op meer dan één gebied
Was..... „onrecht aan het volk geschied.”
Dus klonk het overal
Met woest en luid geschal.
't Werd ontevreden, — sloeg aan 't muiten, —
Vergat zich snood, — viel niet te stuiten, —
Brak uit in dolle drift, — verhief met kracht zijn stem, —
Eischte in één oogenblik, al wat het zocht, — van *hem*.

En tegen zulk een overmoed
Niet opgegroeid, van aard te goed, —
Wou hij meer zijn, meer geven dan hij kon,
En, schoon hij steeds in aanzien won,
't Was *machtvertoon* in stee van macht
Uit 't hart des volks rees klacht bij klacht.

Het miste aldra den liefdegloed
Die vorst en volk verbinden moet.
En saam' een weg bewandlen doet.

En toen de dood
Zijne oogen sloot,
Toen was al de uiterlijke pracht
Waarmée hij stil werd uitgebracht
Beeld van het laatste licht der zon,
Die anderhalve eeuw geleën, zoo schoon haar loop begon.

En VIJFDE WILLEM? — Ach!

Eens . . . voorwerp van elks vreugde;
In stilheid lang gewenscht,
en afgesmeekt van God!

Om wiens geboorte zich
heel 't Vaderland verheugde, —
Doch — welhaast voorwerp ook
van veler schimp en spot!

Daar stak een noodstorm op,
uit 't Zuiden aangedreven,
Die alles voor zich heen
op uit elkander joeg! —
Daar stak een noodstorm op,
die heel Euroop deed beven,
En in zijn dolle vaart
naar 't Noorden oversloeg.

En, — had de leidsman nu
van Hollands stedehouder,
De Vader van den wees,
den knaap gevormd tot man,
Wiens ijzervasten wil,
wiens kloeken, forschen schouder,
Een volk in bang gevaar
zijn lot vertrouwen kan?

Waar hij als „Man” moest *staan*,
had hij hem leeren *bukken*; —
Waar hij gebieden moest,
daar schreef men hem de wet,
Ontzag zich zelfs niet meer,
hem alle macht te ontrukken:
En — de eerste eens in het land,
werd steeds terug gezet.

Weg — die schatten, die door jaren
arbeids waren saâmgebracht;
Weg — zijn roem en weg — zijne eere;
weg — zijn grootheid en zijn kracht!
Weg — het oud geloof der vaadren
aan de Trouw van hunnen God, —
En in plaats van al dien rijkdom,
minder dan een slavenlot!

O, 't Verleden zij een spiegel
voor den tijd, die komen moet:
Zonder God en 't Huis Oranje
gaat het Nederland niet goed!
Daarom, Koninklijke Moeder
van het allerliefste kind,
Dat, als d' appel zijner oogen
heel ons volk zoo teer bemint, —
Daarom hebt Gij onze harten,
omdat in haar teedre jeugd,
Gij haar voeten reeds leert wand'len
op het pad der schoonste deugd!
Omdat Gij — en dat is Hollandsch —
boven de eere, die haar wacht,
Reeds haar kinderoog leert opzien
tot de bron van alle macht!
Dat doet ons de snaren stemmen, —

dat zet ons de borst in gloed,
Dat vervult ons hart met blijdschap,
met vertrouwen, hoop en moed!
Want Oranje, God en Neerland, —
deze drie, en die alléén, —
Waren, zijn, en blijven immer, —
wat ook moge komen, — één!

Van daar die vreugdetranen
Aan 't Scheveningsche strand,
Toen Neerlands ZESDE WILLEM
Terugkwam in het land!
Vandaar die vreugdevuren
Na 't doorgestane leed,
Toen weer ons volk Oranje
Den eed van trouwe deed!

Vandaar die jubeltonen,
Toen vijfden Willems zoon
De teugels nam in handen
Op Neerlands Koningstroon
Vandaar die Lofgezangen,
Ten dank aan aller Heer:
Oranje had zijn Neerland,
Ons land — Oranje weer.

Het monster, dat zijn klauwen
Ons volk in 't harte sloeg,
Lag machteloos ter neder!
Toen de Almacht sprak: „genoeg!
„Tot hier toe en niet verder;
„Gij hebt mijn raad volbracht!”
Toen is het neergetuimeld .
Uit zijn geduchte macht.

En Neerland ging weer groeien,
Dank zij de Alzegenaar! —
En Neerland ging weer bloeien:
't Profetisch Woord werd waar!
Zijn landbouw tierde weeld'rig,
Zijn handel evenzeer,
Zijn nijverheid en kunstzin:
Ja — Neerland leefde weer!

En toen het woelig zuiden
Mocht gaan in eigen spoor,
Brak voor onze Unielanden
Het volle daglicht door.
En toen onze eerste Koning
Den cepter nederlei
Was Neerland weer, als vroeger,
Geacht en groot en . . . vrij!

Toen kwam de TWEEDE MAURITS,
Des eersten Willems zoon,
Met lauw'ren reeds omhangen,
En erfde troon en kroon!
De held, die ver in 't Zuiden,
Voor menig' spaansche stad,
(o Wondre lotsverwiss'ling!)
Met roem gestreden had!

Die, toen de Corsicaner
Zich weer vertoonde in 't veld,
Hem met zijn legerscharen
Mee tegen was gesneld,
Die, toen de velden rookten
Van 't Europeesche bloed,
Wist blijk op blijk te geven
Van d'ouden riddermoed!

's Lands welvaart was zijn streven,
Onze eer — zijn hoogste loon,
De Liefde en Dank der zijnen
Hem meer dan 't goud der Kroon!
Hij kende hunne nooden,
Hij leefde met hen mee:
In heel Euroop beroering,
In Neerland rust en vrêe!

Helaas! te spoedig legde
Hij 't hermelijn weer af,
En staarde een dankbre natie
Hem na in 't vorst'lijk graf!
En toen de Derde Willem
Hem volgde op den troon,
Was Neerland rijk en machtig,
En schitterde zijn Kroon!

DERDE WILLEM! Vorst des Vredes!

Neen, geen bloedig oorlogsveld
Zag uw wond'ren, zag uw stoutheid, —
En toch waart Gij groot, en...held!
Geen Breda, geen Mook, geen Nieuwpoort,
Geen Senef of Malplaquet
Heeft, van bloedbevleete lauwrēn
Op uw werk.... een kroon gezet:
En toch rezen Monumenten
U tot onverganklijke eer,
En toch zien we in hen de grootheid
Van uw groote ziel steeds weer!
Ongelijkbre waterwerken,
't Uitgebreidste spoorwegnet,
Afgeschaftē slavenhandel,
Den Javaan een milder wet, —

Dat zijn uwe eerezuilen,
Stralend van een hooger gloed,
Dan de schitt'rendste tropheeën,
Vaak ontsierd door 't kostlijkst bloed.

Derde Willem! Troost der armen,
Als hun 't leven lijden bracht:
Redden, Weldoen, — meest in stilte, —
Was *uw* glorie, was *uw* kracht!
Warm vereerder, trouw beschermer
Onzer Kunst en Wetenschap!
Door wiens milden steun, wiens hulpe
Menig jongeling de trap
Heeft bereikt, waarop hij 't sieraad
Werd van 't jonge Nederland!
Door wiens bijstand meen'ge stichting
Schoon verrees of . . . bleef in stand!

Derde Willem! Ja, nog staat het
velen helder voor den geest,
Hoe uit steden en uit dorpen
Op uw zilvren kroningsfeest
't Volk één danktoon zond ten Hemel,
Voor hetgeen 't in U bezat,
Nog om „menig tiental jaren”
Om „veel vreugd en voorspoed” bad.

De afgehouden stam ging bloeien!
Menig zong door tranen heen.
Allen juichten, allen dankten,
Allen voelden weer den band,
Die Oranje houdt verbonden
Ook aan 't jongste Nederland!

Welkom, Koninginne!
Laatsten Willems kind!
't Zuiden kampt met 't Noorden,
Wie U 't meest bemint!
Gij, Gij zijt die Engel,
Onze Hoop en Lust!
Op wie voor de toekomst
't Oog van Neerland rust.

Loot uit d' ouden stamboom,
Die in onzen grond
Steeds een goede aarde
Groei — en bloeikracht vond.
Bloemknop onzer Hope!
Hollands Pronkjuweel
Gij, Gij hebt ons harte,
Hebt het reeds geheel!

Zie de God van Neerland
Zeegnend op U neer!
Neen, daar zijn geen Friezen
En geen Zeeuwen meer!
Weg zijn de oude veeten,
En geen twistvuur brandt:
Alles groeide samen
Tot één Nederland!

Heer van alle Heeren!
Leid ons goede Land
Steeds in Uwe wegen
Door Uw Geest, Uw hand,
Houd ons, God van Liefde!
Één van geest en zin!
Zegen uit Uw volheid
Volk en Koningin!

